

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -ky
Jätehuolto
PL 100
00066 HSY

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, JÄTTEEN MURSKAUS, PAALAUS JA VÄLIVARASTOINTI ÄMMÄSSUON JÄTTEENKÄSITTELYKESKUKSESSA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, jätehuolto (HSY Jätehuolto) on saattanut vireille 30.11.2010 jätteen murskausta, paalausta ja välivarastointia Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

Arviointiselostus

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, jätehuolto (HSY Jätehuolto), jossa hankkeen yhteyshenkilönä on ympäristöpäällikkö Juha Uuksulainen. Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa toimii Finnish Consulting Group, jossa yhdyshenkilönä on suunnittelupäällikkö Mattias Järvinen.

Arviointimenettelyn yhteyshenkilöinä Uudenmaan ELY-keskuksessa, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueella ovat ylitarkastajat Pirkko Kekkonen ja Leena Eerola.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut, Jätehuolto suunnittelee sekä jätteen ja rakennusjätteen murskausta, paalausta ja välivarastointia Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen osalla laajennusalueella. Vastaaanotetun jätteen polttokelpoinen jätejäte kuljetettaisiin paaleissa edelleen poltettavaksi Vantaan Energia Oy:n Långmossebergin suunnitellussa jätevoimalassa. Käsiteltäviä rakennusjätettä käytettäisiin mm. kaatopaikan peitemateriaalin.

Maksu hankkeesta vastaavalle 8 300 €. Maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Nykyisen kaatopaikan länsi-lounaispuolella sijaitseva hankealue sijoittuu Kirkkonummen kunnan alueelle. Etäisyys Helsingin keskustaan on noin 30 km ja Espoon keskustaan noin 7 km. Kaatopaikan laajennusalueen pinta-ala on 60 ha. Sekajätteen käsittelyn ja välivarastoinnin vaatiman alueen pinta-ala on noin 6 ha. Rakennusjätteen käsittelyn vaatiman alueen pinta-ala on noin 2 – 3 ha.

Suunniteltava sekajätteen paalauksen kapasiteetti on 75 000 t/a ja paalien välivarastoinnin kapasiteetti 150 000 tonnia. Rakennusjätteen käsittelyn suunnittelukapasiteetti on 50 000 t/a.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0: Hanketta ei toteuteta. Sekajätettä ei murskata ja varastoida ennen jätevoimalan valmistumista. Sekajäte toimitetaan Vantaan Långmossebergenin jätevoimalaan ilman paalausta ja välivarastointia. Jätevoimalan seisokkien aikana jäte toimitetaan kaatopaikalle tai muuhun jätteenkäsittelyyn. Käsiteltyä rakennusjätettä ei käytetä kaatopaikalla, vaan kaatopaikan peittomateriaalina käytetään muita materiaaleja.

Vaihtoehto 1: Sekajätteen murskaus, paalaus ja välivarastointi Ämmäsuon laajennusalueella.

- sekajätteen murskaus ja paalaus 75 000 t/a
- paalien välivarastointi 150 000 t.

Vaihtoehto 2A: Sekajätteen murskaus, paalaus ja välivarastointi Ämmäsuon laajennusalueella. Lisäksi laajennusalueella suoritetaan rakennusjätteen murskausta.

- sekajätteen murskaus ja paalaus 75 000 t/a
- paalien välivarastointi 150 000 t
- rakennusjätteen määrä 50 000 t/a.

Vaihtoehto 2B: Sekajätteen murskaus, paalaus ja välivarastointi Ämmäsuon laajennusalueella. Rakennusjätteen murskausta suoritetaan käsittelykeskuksen pohjoispuolella sijaitsevalla järjestelyalueella.

- sekajätteen murskaus ja paalaus 75 000 t/a
- paalien välivarastointi 150 000 t
- rakennusjätteen määrä 50 000 t/a.

Hankkeen YVA - menettelyn tarve

Hankkeen YVA -menettelyn tarve määräytyy YVA -asetuksen hanke-luettelon kohdan 11 b perusteella. Sen mukaan YVA -menettelyä sovelletaan muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Sekajätteen käsittely- ja välivarastohanketta valmistellaan, koska Vantaan Energia Oy:n Långmossebergeniin rakennettava jätevoimala tarvitsee vuosihuoltojen ja seisokkien aikana paikkaa, jossa poltettavaa jätettä voidaan välivarastoida ja joka toimii jätepolttoaineen puskurin varastointipaikkana. Jätepolttoainetta on tarkoitus välivarastoida Ämmä-

suolla myös ennen jätevoimalan valmistumista. Ämmässuo on pääkaupunkiseudun keskitetty jätteenkäsittelyalue ja soveltuu siten suunnitteltavaksi jätepolttoaineen valmistuslaitoksen sijoituspaikaksi.

Ämmässuon kaatopaikalla on pulaa jätteen peittämiseen tarvittavasta materiaalista. Rakennusjätteestä voidaan murskaamalla ja seulomalla valmistaa kaatopaikkatäytön peitemateriaalia. Rakennusjätteen käsittelyssä muodostuu lisäksi seulaylitettä, joka soveltuu käsittelyalueiden pohjarakenteiden routasuojausmateriaaliksi tai sitä voidaan käyttää jätteenpolttolaitoksen polttoaineena. Rakennusjätteen käsittelyn pääasiallinen tarkoitus on kaatopaikan peittämiseen tarvittavan materiaalin valmistus.

Sekajätteen ja rakennusjätteen käsittelyssä jätteistä erotetaan myös metalleja, jotka voidaan toimittaa hyötykäyttöön. Tämä edistää jätteiden hyötykäyttöä ja on siten jätehuollon tavoitteiden mukaista.

Hanke liittyy laajemmin valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanoon, joka perustuu EU:n ja kansallisen lainsäädännön toimeenpanoon. Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa etsitään toimia luonnonvarojen järkevään käyttöön, kehitetään jätehuoltoa ja ehkäistään jätteistä aiheutuvia vaaroja ja ympäristöhaittoja. Lisäksi HSY:n strategisena tavoitteena on lisätä jätteiden hyötykäyttöä ja ympäristöystävällistä jätteenkäsittelyä ja loppusijoitusta jätteen synnyn ehkäisytoimien jälkeen.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa ovat tällä hetkellä kaatopaikkatoimintojen lisäksi biojätteiden käsittelylaitokset, maa- ja kiviaineksen käsittelytoiminnot ja hyöty- ja ongelmajätteiden vastaanotto- ja varastointitoiminnot. Kaatopaikkavedet kerätään Espoon kaupungin viemäriverkkoon. Kaatopaikkakaasu kerätään vanhalta ja uudelta kaatopaikalta ja siitä tehdään sähköä kaatopaikkakaasuvoimalaitoksessa. Sekajätteen ja rakennusjätteiden käsittelytoiminnot täydentävät jätteenkäsittelykeskuksen tarjoamia palveluita.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Lupatilanne

Sekä sekajätteen että rakennusjätteen käsittelyyn ja välivarastointiin tarvitaan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen ympäristölupa. Lupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn loppuunsaattaminen on edellytys luvan saamiselle.

Toimintojen mahdollisesti edellyttämille rakennuksille tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa. Rakennusluvan tarve selviää hankkeen suunnittelun edetessä.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen suoto- ja valumavedet johdetaan Espoon kaupungin viemäriverkkoon. Johtamisesta on sopimus HSY Veden kanssa. Myös seka- ja rakennusjätteen käsittelylaitoksen jätevedet johdetaan viemäriin. Tarvittaessa sopimusta tarkistetaan.

Etelä-Suomen AVI on myöntänyt 28.10.2010 ympäristönsuojelulain 61 §:n koetoimintaluvan HSY Jätehuollolle koskien sekajätteen ja rakennusjätteen vastaanottoa, murskausta ja paalausta sekä välivarastointia

energiahyötykäyttöä varten Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksessa. Koetoiminnan tarkoituksena on:

- erilaisten materiaalien murskauksen ja paalauksen kokeilu valitulla laitteistolla
- varastoinnin vaikutusten selvittäminen paalatus jätteen ominaisuuksiin
- jätapaalien pitkäaikaiskestävyyden selvittäminen
- toiminnan ympäristövaikutusten ja niiden ehkäisytapojen selvittäminen
- rakennusjätteen seulanalitteen käyttökelpoisuuden selvittäminen jätetäytön esipeittomateriaaliksi.

Luvan mukaan toiminnassa on mitattava melu sekä sekajätteen että rakennusjätteen murskauksen aikana. Hajun, pölyn, roskaantumisen ja haittaeläinten esiintymistä on seurattava. Toiminnasta ja tarkkailusta on pidettävä kirjaa ja tarkkailusta laadittava raportti. Koetoiminnasta saatavan kokemuksen perusteella toiminta on suunniteltava siten, että haitallisia vaikutuksia saadaan vähennettyä ja rajoitettua mahdollisimman vähäiseksi.

Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt 30.12.2009 ympäristöluvan Vantaan Energia Oy:n jätevoimalalle. Ympäristölupapäätös ei ole vielä lainvoimainen. Yhtiö rakentaa jätevoimalan Vantaan Långmossebergeeniin vuosina 2011 – 2014. Jätevoimalan on suunniteltu käynnistyvän vuonna 2014, jolloin voidaan aloittaa paalatus jätteen toimitukset Ämmäsuolta jätevoimalaan.

Kaavoitus

Uudenmaan maakuntakaavan ja sitä täydentävän ympäristöministeriön vahvistaman 1. vaihemaakuntakaavan mukaan Ämmäsuon jätteenkäsittelyalueelle on mahdollista sijoittaa YVA -menettelyssä arvioitavaa jätteenkäsittelytoimintaa. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja asemakaavan alueella muutoin kuin kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Uudenmaan liiton ja Itä-Uudenmaan liiton yhdistyttyä vuoden 2011 alussa maakuntakaavan uudistaminen kuulutetaan uudelleen vireille koko laajentuneella alueella. Maankuntakaavan uudistamisessa on kyse vahvistettujen Uudenmaan maakuntakaavan ja 1. vaihemaakuntakaavan sekä Itä-Uudenmaan kokonaismaakuntakaavan uudelleen tarkastelusta. Kaavan sisällön merkittävyyden vuoksi käytetään nimitystä maakuntakaavan uudistaminen.

Kaatopaikan laajennusosa sijoittuu maakuntakaavassa EJ -alueelle (jätteenkäsittelyalue). Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa tarkastellaan toimintoja, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja jotka edellyttävät keskinäistä yhteensovittamista. Vaihekaava täydentää maakuntakaavaa. Käsiteltäviä aiheita ovat mm. jätehuollon pitkän aikavälin aluetarpeet. Kun Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaava saa lainvoiman, se kumoaa Uudenmaan 8.11.2006 vahvistetun maakuntakaavan merkintöjä. Jätehuolto käsitellään Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa kokonaisuutena ja Uudenmaan maakuntakaavan jätehuoltoratkaisu kumotaan.

Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I, on vahvistettu 27.6.1997. Jätteenkäsittelykeskus on siinä varattu kaatopaikka-alueeksi (EK) sekä yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). EK -aluevaraus sisältää myös suoja-alueen, jolla ei sallita uusien rakennuspaikkojen muodostamista ja jonka puustoa on hoidettava tehokkaan näkösuojan ylläpitämiseksi.

Kirkkonummen yleiskaava 2020 on vahvistettu 19.5.1999 ja siinä kaatopaikka on varattu kaatopaikka-alueeksi (EK). Laitamaan ja kaatopaikan laajennusalueen välinen alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi sekä retkeily- ja virkistysalueeksi.

Ämmässuon – Kulmakorven alueen pohjoispuolelle on valmisteilla Hista - Siikajärvi - Nupuri osayleiskaava. Kaava-alueelle on tarkoitus sijoittaa pientalovaltaista asumista, yhteensä noin 20 000 asukasta. Osayleiskaavan kaavaehdotus on käsiteltävänä (kesäkuu 2010). Osayleiskaavassa on osoitettu Histan kohdalle kaksi eritasoliittymää, uusi läntinen ja itäinen olemassa oleva Ämmässuon liittymä. Uudessa läntisessä liittymässä on rampit itä- ja länsisuuntaan. Nykyisen Ämmässuon moottoritie liittymän Turun rampit poistetaan ja Helsingin suunnan rampit muutetaan suoriksi rampeiksi. Uusi läntinen liittymä valmistuu arviolta 2030.

Asemakaavoituksen tavoitteita on parantaa Ämmässuon tieyhteyksiä osoittamalla raskaalle liikenteelle Histan liittymästä suora yhteys Ämmässuolle. Suoran yhteyden tarkka sijainti ei ole vielä tiedossa. Kulmakorpi I asemakaava mahdollistaa uuden katuyhteyden rakentamisen jätteenkäsittelykeskukseen Kulmakorventien kautta. Espoon kaupunginhalitus on hyväksynyt tavoiteohjelman. Jätteenkäsittelykeskuksen liikenne kulkee vastaisuudessa Kulmakorventien kautta ja siitä itäisen liittymän kautta moottoritielle ja siitä edelleen Helsingin suuntaan. Helsingistä päin liikenne jätteenkäsittelykeskukseen kulkee itäisen liittymän kautta Nupurintielle ja Kulmakorventien kautta jätteenkäsittelykeskukseen.

Ämmässuon lainvoimaisessa asemakaavassa on määräys, että Ämmässuontien ajoneuvoliikenne katkaistaan, kun Kulmakorventien kautta kulkeva korvaava katuyhteys Nupurintielle on rakennettu.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu 7.12.2010 Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa, 5.12.2010 Kirkkonummen Sanomissa ja 8.12.2010 Länsiväylässä sekä Västra Nylandissa. Arviointiselostus on kuulutettu 7.12.2010 - 4.2.2011 välisenä aikana Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan ilmoitustauluilla. Arviointiselostus on ollut nähtävillä 7.12.2010 - 4.2.2011 Kirkkonummen kunnanviraston palvelupisteessä, Asematie 3 B, 03400 Kirkkonummi, Kirkkonummen pääkirjastossa, Kirkkotori 1, 02400 Kirkkonummi, Espoon ympäristökeskuksessa, Kirkkojärventie 6 B, 4. krs., 02770 Espoo, Espoon kaupungin yhteis palvelupisteessä, Kirkkojärventie 4, Espoo, Keski-Espoon kirjastossa, Siltakatu 11 (Kauppakeskus Entresse) sekä Leppävaaran aluekirjastossa, Leppävaarankatu 9 (Kauppakeskus Sello).

Arviointiselostuksesta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 9.12.2010 HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toimistorakennuksessa.

3. LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Espoon kaupungilta, Kirkkonummen kunnalta ja Etelä-Suomen aluehallintovirastolta sekä Uudenmaan liitolta. Kirkkonummen kunta ei antanut lausuntoa asiasta.

Lausunnot

Espoon kaupungin ympäristökeskuksen 27.1.2011 päivätyssä lausunnossa kiinnitetään huomiota hankkeen aiheuttamaan melu-, pöly- ja hajuhaittojen sekä roskaantumisen ja haittaeläinten torjuntaan. Erityisen tärkeää haittojen torjunnassa on, että käsittelemättömän sekajätteen varasto pidetään mahdollisimman pienenä ja paalien rikkoutumista seurataan. Toiminnasta aiheutuvia päästöjä on seurattava suunnitelmallisesti ja yhteistarkkailuohjelman tarkistamistarve on arvioitava. Ihmisiin kohdistuvat vaikutusten torjuntaan on kiinnitettävä huomiota.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat –vastualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikön (AVI) 31.1.2011 päivätyssä lausunnossa kiinnitetään huomiota hajuhaittojen ja haittaeläinten määrän hallintaan siten, että käsittelemättömän sekajätteen varasto pidetään mahdollisimman pienenä ja paalien rikkoutumista seurataan ja tarvittaessa ryhdytään ennalta suunniteltuihin toimenpiteisiin hajuhaittojen vähentämiseksi. Lisäksi AVI pitää tarpeellisenä melutarkkailuohjelman ja hiukkasmittausohjelman tarkistamista toimintojen ympäristölupavaiheessa. Tarvittaessa mittauksia tulee tehdä myös lähimmässä häiriintyvässä kohteessa.

Uudenmaan liiton 7.2.2011 päivätyssä lausunnossa todetaan, että Ämmäsuon jätteenkäsittelyalueelle on Uudenmaan 1. vaihemaakunta-kaavan mukaan mahdollista sijoittaa jätteen murskausta, paalausta ja välivarastointia. Liiton ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa koskevassa lausunnossa esittämät seikat on huomioitu arviointiselostuksessa.

Mielipiteet

Kolmperän asukasyhdistys ry on toimittanut arviointiselostuksesta 4.2.2011 päivätyn mielipiteen, johon yhtyvät myös Föreningen för Norra Kyrkslätt – Pohjois-Kirkkonummi-yhdistys ry., Espoon ympäristöyhdistys ry., Espoonkartanon omakotiyhdistys ry., Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry. ja Nuuksio-seura ry.

Mielipiteessä pidetään arvioituja vaihtoehtoja puutteellisina ja vaaditaan muiden kuin Ämmäsuolle sijoitettavien vaihtoehtojen mukaan ottamista sekä yhteistyömahdollisuuksien selvittämistä muiden toimijoiden kanssa. Korostetaan Ämmäsuon-Kauhalan-Kulmakorven –alueen luonnetta ja kokonaiskuormitusta sekä tarvetta vähentää kuormitusta ja yhteisvaikutusten selvittämistä. Mielipiteessä kiinnitetään huomiota liikenteen vaikutuksiin. Pöly- ja hajuhaittojen arviointia pidetään puutteellisena, samoin rakennusjätteen käsittelyn meluvaikutusten arviointia. Suonsilmän luonnonsuojelualue todetaan unohdetun kokonaan. Kritisoidaan tiivistelmää liiallisesta optimismista, ohjausryhmää puutteellisesta lääke-

tieteellistä osaamisesta ja terveysvaikutusten puutteellisesta selvittämisestä koskien mm. rakennusjätteen myrkyllisyyttä. Vaaditaan YVA-menettelyn uudelleen käynnistämistä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan ympäristönsuojelupiirin

4.2.1011 päivätyssä mielipiteessä pidetään arvioituja vaihtoehtoja puutteellisina, myös hajautettu malli olisi tullut olla mukana. Jätteen synnyn ehkäisyn ja kierrätyksen vaikutus jätemääriin olisi tullut huomioida arvioinnissa. Ilmastovaikutusten arviointia pidetään puutteellisena ja osin virheellisenä. Arvioinnissa olisi tullut ottaa huomioon hankkeen yhteys jätteenpolttolaitokseen ja sen vaikutuksiin. Erityisesti ennen paalausta tapahtuvan varastoinnin vaikutusten, metaanipäästöjen ja haju- ja homehaittojen vaikutusten arviointia pidetään puutteellisena. Myös paalien syttymisriski, erityisesti rakennusjätteen osalta olisi tullut huomioida. Vesistövaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi. Hanketta pidetään jätesuunnitelmien ja EU-tavoitteiden vastaisena. Vaaditaan, että YVA-menettelyä olisi puutteellisilta osin täydennettävä ennen lupamenettelyä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiselostus täyttää arviointimenettelylle YVA -asetuksen 10 §:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset. Arviointiselostus on käsitelty YVA -lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Yhteysviranomainen on lausunnossaan ottanut huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet. Yhteysviranomainen esittää, että lisäksi seuraavat seikat otetaan huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen kuvaus on esitetty arviointiselostuksessa riittävän selkeästi ja laajasti. Arviointiselostuksessa on tarkennettu hankkeen tarkoitusta ja perusteluita.

Vaihtoehtojen käsittely

Yhteysviranomainen edellytti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa tarkasteltavien vaihtoehtojen lisäämistä esimerkiksi ottamalla arviointiin mukaan jätevoimalan sijaintiin nähden liikenteellisesti edullisempia vaihtoehtoja, jättepolttolaitoksen eripituisia varastointiaikoja tai vaihtoehtoisia käsittelytekniikoita. Myös yhteistyömahdollisuuksia muiden toimijoiden kanssa edellytettiin selvitettäväksi.

Arviointiselostuksessa on perusteltu uusien tarkasteluun otettavien vaihtoehtojen puuttumista ja jätehuoltoyritysten keskinäisten yhteistyömahdollisuuksien esteitä. Yhteysviranomainen katsoo, että arvioinnissa mukana olevat vaihtoehdot ovat perusteltuja ja niitä on riittävästi.

Vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia on selostuksessa tarkasteltu sekä ennen että jälkeen jätevoimalan valmistumisen ja niiden vaikutuksia verrattu nykytilanteeseen. ELY-keskus pitää arviointitapaa hyvänä. Se on

selkeyttänyt arviointia ja helpottanut vaihtoehtojen vaikutusten hahmotamista.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Valtakunnallisen ja alueellisen jätesuunnittelun tavoitteena on vähentää muodostuvan jätteen määrää ja lisätä jätteiden hyötykäyttöä ensisijaisesti aineena ja vasta toissijaisesti energiana. Tavoitteet sisältyvät myös HSY:n strategiaan. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen vaikutuksia arvioitaessa olisi tullut tarkastella myös mahdollista käsiteltäviksi tuotavien jätteiden määrän vähenemistä ja sen vaikutusta ja hankkeeseen ja käsiteltävän jätteen laatuun.

Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt 26.5.2008 ympäristöluvan alueella tehtävälle kivenmurskaukselle. Nyt arvioitavana oleva rakennusjätteen murskaus ja aiemmin hyväksytty kiven murskaus eivät todennäköisesti ole toiminnassa yhtä aikaa. Molempien toimintojen tarkoituksena on tuottaa materiaalia kaatopaikan rakenteisiin ja peittoon. Kivenmurskaus olisi tullut mainita selostuksessa ja murskaustoimintojen mahdolliset yhteisvaikutukset huomioida käsiteltävänä olevassa arvioinnissa.

Arvioinnin mukaan keskeisimmät hankkeesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat melu, pöly, haju, roskaantuminen ja haittaeläinten esiintyminen.

Melu

Jätteenkäsittelykeskukseen tuotu rakennusjäte murskataan ja seulotaan ennen paalaamista. Sekajäte murskataan ennen paalausta tarpeen mukaan. Murskauksen tarkoitus on jätteen homogenisointi ja palakoon pienennys paalaukseen sopivaksi. Erityisesti rakennusjätteen murskauksen arvioidaan aiheuttavan melua. Melun leviämistä asuinalueille voidaan lieventää teknisillä toimenpiteillä, kuten koteloinnilla, rajoittamalla murskauksen toiminta-aikaa ja sijoittamalla murskaustoiminta hankealueella asutukseen nähden edullisesti.

Jätteenkäsittelykeskuksen nykyisien toimintojen aiheuttamaa melua mitataan neljä kertaa vuodessa meluntarkkailuohjelman mukaisesti. Ulkopuolinen asiantuntija mittaa lisäksi alueen ympäristön melutasoa. Murskauksen aiheuttama melu ei arvioinnin perusteella ylitä melun ohjearvoa.

Vaihtoehdossa VE2B, jossa rakennusjätteen murskaus sijoitettaisiin pohjoisen puoleiselle järjestelykentälle, melu leviää muita vaihtoehtoja laajimmalle lähimpien asuinalueiden kohdalla. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen aiheuttama melu ja vaikutus alueen melutasoon on syytä selvittää käynnissä olevan koetoiminnan aikana ja tarvittaessa lisätä meluntorjuntatoimia selostuksessa esitetyistä.

Pöly

Sekä sekajätteen että rakennusjätteen murskaus aiheuttavat pölyämistä. Arvioinnin perusteella rakennusjätteen murskaus aiheuttaa enemmän pölyämistä kuin kostean sekajätteen murskaus. Pölyämistä voi-

daan ehkäistä mm. laitteiden koteloinnilla ja kostuttamalla käsiteltävää jätettä. Pölylle annettujen ohje- tai raja-arvojen ei arvioida ylittävän lähimmillä kiinteistöillä, mutta ajoittain epäsuotuisissa tuuliolosuhteissa pölyä voi levitä myös lähimpään asutukseen. Asian selvittämiseen on jatkosuunnittelussa kiinnitettävä huomiota. Yhteysviranomaisen katsoo, että pölyhaittoja ja -vaikutuksia ympäristöön tulee seurata toiminnan aikana ja tarvittaessa mitata lähimmillä asuinalueilla. Jos pölyäminen aiheuttaa haittaa ympäristössä, on pölyntorjuntatoimia lisättävä selostuksessa esitetyistä.

Haju

Ämmässuon alueella on useita erilaisia toimintoja, jotka tuottavat samantapaisia hajuyhdisteitä. Selostuksessa on tarkasteltu ja arvioitu hankkeen ja sen aiheuttamien hajujen osuutta ja vaikutusta alueen kokonaistilanteeseen. Arvioinnin yhteydessä tehtyjen laskelmien perusteella hajuhaitat vähenevät sekajätteen paalauksen ansiosta nykytilanteeseen ja kaatopaikkatoiminnan aiheuttamiin hajuhaittoihin verrattuna. Paalauksen aiheuttamat hajuhaitat ovat satunnaisia eivätkä jatkuvia, kuten kaatopaikan aiheuttamat.

Hajupäästöjä ja -haittoja muodostuu hankkeessa jätteenkäsittelyn eri vaiheissa. Eniten hajuhaittaa muodostuu kentällä tapahtuvasta käsittelemättömän sekajätteen välivarastoinnista. Hajuhaittojen torjumiseksi yhteysviranomaisen pitää tärkeänä vastaanottovarastojen pitämistä pieninä ja jätteen paalaamista mahdollisimman nopeasti vastaanoton jälkeen. Mikäli paalaus viivästyy muutamia päiviä tai viikon, on hajuhaittoja vähennettävä levittämällä jätteen päälle tarkoitukseen sopivaa peitemateriaalia. Kaatopaikalla hajuhaittoja pyritään estämään jätetäytön päälle levitettävillä biosuotimilla, hakkeella ja kompostilla. Yhteysviranomaisen katsoo, että myös näitä voitaisiin kokeilla varastoihin.

Ilmaan pääsevien haitta-aineiden, hajun ja muiden ympäristöhaittojen vähentämiseksi on tärkeää, että paalit pysyvät ehjinä varastoinnin aikana. Paalien pitkäaikaiskestävyydestä erilaisissa sääolosuhteissa ei ole varmuutta ja sitä selvitetään käynnissä olevan koetoiminnan aikana. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että paalien kestävyyttä, erilaisten paalaustapojen ja -materiaalien käyttöä sekä varastointi- ja lastaustapojen selvitetään ja tietoa hyödynnetään hankkeen suunnittelussa.

Ruotsista saatujen kokemusten perusteella paaleissa muodostuu mm. metaania erityisesti varastoinnin alkuvaiheessa, mutta pitoisuus vähenee varastointiajan pidentyessä. Paaleissa muodostuva metaani aiheuttaa räjähdysvaaran. Miten räjähdysvaaraa torjutaan ja millaisiin toimenpiteisiin räjähdysten tapahduttua ryhdytään, on selvitettävä suunnitelmien täsmentyessä.

Haju- ja pölyhaittojen lisäksi myös jätteen sisältämien mikrobien leviäminen ja niiden mahdolliset vaikutukset ihmisten terveyteen olisi tullut arvioida hankkeen vaikutuksia arvioitaessa.

Eläinhaittojen torjunta

Vastaanotetun sekajätteen nopea paalaaminen ja vastaanottovarastojen huolellinen peittäminen auttavat myös eläinhaittojen torjunnassa.

Muualta saatujen kokemuksen mukaan myös paalien peitemateriaalin värillä on merkitystä siihen, kuinka paalit houkuttelevat lintuja nokki-maan paaleja. Selostuksessa ei esitetä, miten eläinten aiheuttamia haittoja estetään ja aiheutettuja haittoja tarkkaillaan. Niitä koskevat esitykset tulee sisällyttää hankeen jatkosuunnitteluun.

Rakennusjäte

ELY-keskuksen kokemuksen mukaan myös rakennusjätteen varastot saattavat aiheuttaa pölyämistä ja hajuhaittaa. Myös niissä tapahtuu metaanin muodostumista. Rakennusjätteen varastoinnin vaikutuksia arvioitaessa olisi tullut ottaa lisäksi huomioon rakennusjätteen syttymisherkkyys ja arvioida paalien varastointi- ja sijoittamistapojen vaikutusta siihen, miten tulipalon sattuessa estetään palon leviäminen sekajätteen paaleihin.

Rakennusjätteen seulonnessa muodostuva seulanylite paalataan ja toimitetaan jätevoimalaan poltettavaksi. Seulanalitetta käytetään kaatopaikan peittomateriaalina. Alitteen varastoinnin vaikutuksia ei ole arvioitu eivätkä varaston sijoituspaikka tai varastointitapa selviä selostuksesta. Jatkosuunnitelmia on täydennettävä tältä osin.

Liikennevaikutukset

Jätteen kuljetuksesta paalauspaikalle aiheutuvat liikenteen päästöt eivät poikkea normaalista jätteen kuljetuksesta. Kuljetuksen aiheuttamat vaikutukset pysyvät arvioinnin mukaan nykyisellään. Jätevoimalan valmistuttua Vantaan Långmossebergeniin liikenne Ämmässuolle vähenee, kun jätekuormat ohjataan suoraan jätevoimalaan. Huoltoseisokkien aikana liikennemäärät palautuvat nykyiselleen. Uusi tieyhteys jätteenkäsittelykeskukseen on suunnitteilla ja sen tarkoituksena on vähentää liikenteen vaikutuksia asutukselle. Uuden tielinjauksen toteutumisaikataulusta ei ole tarkkaa tietoa.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pintavesiin ja pohjavesiin

Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia maa- ja kallioperään ja pohjaveteen on vaikutusten arviointi perustunut pääosin alueelta käytössä olleeseen vanhaan aineistoon. Hydrologiset olosuhteet on selostuksessa esitetty melko ylimalkaisesti. Kohteen ja sen ympäristön pohjaveden virtauskuvan esittäminen kartalla olisi havainnollistanut, mille suunnille hankkeen mahdolliset vaikutukset pohja- ja pintavesissä tulevat kohdistumaan. Myös vesien kulkureitit hankealueella olisi tullut esittää havainnollisemmin esimerkiksi poikkileikkauskuvin.

Haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi tulee pohjavesien osalta kiinnittää erityistä huomiota kohteen kenttien ja vesien johtamisjärjestelmien tiiviyyteen.

Alueella on käynnissä Kulmakorpi-Ämmässuon alueen vesien yhteistarkkailu. Ympäristölupahakemusta varten tulee selvittää yhteistarkkailun täydentämistarve. Vesistötarkkailussa tulee huomioida myös ilman kautta kulkevat haitta-aineet ja niiden mahdolliset vaikutukset.

Vaikutukset luonnonoloihin ja maisemaan

Ämmässuon alueella on tehty vuonna 2000 luontokartoitus, jota täydennettiin 2004 liito-oravaselvityksellä. Lokkien ja muiden lintujen esiintymistä alueella on seurattu vuosittain vuodesta 2003 lähtien.

Lähialueella on luonnonympäristöä, mutta sieltä ei ole löytynyt suojeltavia elinympäristöjä eikä uhanalaisia kasvilajeja. Liito-oravaa ei ole selvityksissä havaittu. Lintuselvitysten mukaan enemmistön Ämmässuon lintulajeista muodostavat harmaa- ja naurulokit. Harvinaisemmista lajeista tavataan isolokki ja säännöllisesti myös petolintuja. Naurulokkikanta on Ämmässuolla ollut vakaa vuosina 2003 - 2009. Ennen syysmuuttoa alueella on keskimäärin 1500 – 3000 yksilöä. Selkälokkeja tavataan huomattavasti vähemmän, alle 20 yksilöä. Harmaalokkien määrä on ollut 2008 ja 2009 hiukan aikaisempia vuosia korkeampi, jopa 9 000 yksilöä.

Hankealueen ulkopuolella on paikallisesti arvokkaita alueita. Lähimmät suojelukohteet ovat Kirkkonummella sijaitseva Kakarlammen/Kakarbergetin paikallisesti arvokas alue ja Kakarlammensuon luonnonsuojelualue hankealueen itäpuolella. Hankealueen pohjoispuolella sijaitsee Suonsilmän metsälampi, joka on merkitty asemakaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäväksi alueeksi. Lähistöllä sijaitsevat lisäksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvat Nuksion kansallispuisto ja Espoonlahti-Saunalahti.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen vaikutukset liittyvät pääosin melu- ja hiukkas- ja hajupäästöihin, jotka eivät selvitysten mukaan leviä juurikaan hankealueen ulkopuolelle. Hankealue on rakennettua ympäristöä eikä hankkeella ole merkittäviä vaikutuksia hankealueen ulkopuolella sijaitsevien arvokkaiden alueiden luontoarvoihin.

Hankealueella on tehty maisemakuvaa merkittävästi muuttavaa louhintaa. Alueen ympärille jää kuitenkin metsävyöhyke, joka estää näköyhteyden asuinalueilta ja liikenneväyliltä hankealueelle. Uudet toiminnot eivät aiheuta merkittävää uutta maisemallista haittaa.

Vaikutukset maankäyttöön

Arviointiselostuksessa on selkeästi esitetty hankealueen ja hankkeen vaikutusalueen maankäyttö ja kaavoitustilanne.

Hanke toteutetaan Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen laajennusalueella, joka on eri kaavatasoilla osoitettu jätteenkäsittelytoiminnan alueeksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että hanke on maankäyttötavoitteiden mukainen.

Hankealue sijoittuu Uudenmaan maakuntakaavassa ja sitä täydentävässä ympäristöministeriön vahvistamassa Uudenmaan 1. vaihemaa-kuntakaavassa maakuntakaavassa jätteenkäsittelyalueelle. Vahvistetussa Espoon pohjoisosien yleiskaavassa, osa I hankealue on varattu kaatopaikka-alueeksi ja yhdyskuntateknisen huollon alueeksi. Myös Kirkkonummen vahvistetussa yleiskaavassa 2020 hankealue on varattu kaatopaikka-alueeksi.

Valmisteilla olevassa Hista - Siikajärvi - Nupuri osayleiskaavassa on osoitettu Histan kohdalle kaksi eritasoliittymää, uusi läntinen ja itäinen olemassa oleva Ämmässuon liittymä. Uudessa läntisessä liittymässä on rampit itä- ja länsisuuntaan. Nykyisen Ämmässuon moottoriteliittymän Turun rampit poistetaan ja Helsingin suunnan rampit muutetaan suoriksi rampeiksi. Uusi läntinen liittymä valmistuu arviolta 2030.

Valmisteilla oleva Kulmakorpi I asemakaava mahdollistaa uuden katuyhteyden rakentamisen jätteenkäsittelykeskukseen Kulmakorventien kautta.

Ämmässuon lainvoimaisessa asemakaavassa on määräys, että Ämmässuontien ajoneuvoliikenne katkaistaan, kun Kulmakorventien kautta kulkeva korvaava katuyhteys Nupurintielle on rakennettu.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiselostuksen esittelytilaisuudessa 9.12.2010 paikalla oli hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen lisäksi yksi henkilö. Esittelytilaisuudessa keskusteltiin muun mm. liikenteestä, toiminnasta ja siinä muodostuvien haittojen torjunnasta.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ely-keskus.fi > [ELY-keskukset](#) > [Uudenmaan ELY](#) > [Ympäristönsuojelu](#) > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA

Lähetämme kopiot arviointiselostuksesta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY -keskuksessa.

Lausunnon valmistelemiseen ovat osallistuneet ylitarkastajat Hannu Airola, Leena Eerola, Heli Herkamaa ja insinööri Pekka Hiekkala. Yhteyshenkilöt ovat ylitarkastaja Pirkko Kekoni, p. 040 594 8724 ja ylitarkastaja Leena Eerola, p. 040-5173414.

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

Ylitarkastaja

Pirkko Kekoni

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät

LIITTEET MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU**Sovelletut oikeusohjeet**

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus (1394/2010) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2011.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.